

ЛІДЕРСТВО У СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Навчальний посібник

Львів
Видавець Марченко Т.В.
2024

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Храпкіна В. В. – д. е. н., проф., професор кафедри маркетингу та управління бізнесом Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Болдирєва Л. М. – д. е. н., проф., професор кафедри менеджменту і логістики Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Тягунова З. О. – к. е. н., доц., доцент кафедри маркетингу та менеджменту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту, заступник регіонального директора з питань управління персоналом групи компаній «Епіцентр К».

Рекомендовано до друку Вченою радою Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (протокол № 7 від 26.05.2022 р.)

Гурман О.М.

Лідерство у схемах і таблицях: навч. посіб./ О. М. Гурман. – Львів : Видавець Марченко Т.В., 2024. – 240 с.

ISBN 978-617-7937-67-7

У навчальному посібнику розглянуто питання, що стосуються: лідерства як соціального феномену; теорії «вітамінів» І. Адізеса; основ формування особистого іміджу лідера; комунікативних навичок лідера та мистецтва презентації; гендерних аспектів спілкування, невербальних компонентів спілкування та культури сприймання публічного виступу; менеджера-лідера та його головних рис; впливу лідерства на діяльність команди; успішного лідера та його комплементарної команди; лідерів нового покоління; методики тимбілдингу, основ роботи в команді та ролі лідера у формуванні культури організації.

Навчальний посібник призначений для студентів, аспірантів і викладачів.

ISBN 978-617-7937-67-7

© О. М. Гурман, 2024
© Видавць Марченко Т.В., 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
PREFACE	8
<i>Розділ 1. ЛІДЕРСТВО ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН</i>	
План	9
Основні терміни і поняття.....	9
Резюме	9
Схеми і таблиці.....	13
Запитання для перевірки знань.....	34
Тести	35
Анаграми	37
Кросворд.....	37
Завдання для самостійної роботи	38
Рекомендована література.....	38
<i>Розділ 2. ТЕОРІЯ “ВІТАМІНІВ” І. АДІЗЕСА</i>	
План	40
Основні терміни і поняття.....	40
Резюме	40
Схеми і таблиці.....	43
Запитання для перевірки знань.....	56
Тести	57
Анаграми	59
Кросворд.....	59
Завдання для самостійної роботи	60
Рекомендована література.....	60
<i>Розділ 3. ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОГО ІМІДЖУ ЛІДЕРА</i>	
План	62
Основні терміни і поняття.....	62
Резюме	62
Схеми і таблиці.....	67
Запитання для перевірки знань.....	82
Тести	82
Анаграми	84
Кросворд.....	85

Завдання для самостійної роботи	85
Рекомендована література	86
Розділ 4. КОМУНІКАТИВНІ НАВИЧКИ ЛІДЕРА. МИСТЕЦТВО ПРЕЗЕНТАЦІЇ	
План	87
Основні терміни і поняття	87
Резюме	87
Схеми і таблиці	92
Запитання для перевірки знань	107
Тести	107
Анаграми	109
Кросворд	110
Завдання для самостійної роботи	110
Рекомендована література	111
Розділ 5. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СПІЛКУВАННЯ. НЕВЕРБАЛЬНІ КОМПОНЕНТИ СПІЛКУВАННЯ. КУЛЬТУРА СПРИЙМАННЯ ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ	
План	112
Основні терміни і поняття	112
Резюме	112
Схеми і таблиці	118
Запитання для перевірки знань	132
Тести	133
Анаграми	135
Кросворд	135
Завдання для самостійної роботи	136
Рекомендована література	136
Розділ 6. МЕНЕДЖЕР-ЛІДЕР ТА ЙОГО ГОЛОВНІ РИСИ. ВПЛИВ ЛІДЕРСТВА НА ДІЯЛЬНІСТЬ КОМАНДИ	
План	138
Основні терміни і поняття	138
Резюме	138
Схеми і таблиці	144
Запитання для перевірки знань	154
Тести	155
Анаграми	156

Кросворд.....	157
Завдання для самостійної роботи	158
Рекомендована література.....	158
<i>Розділ 7. УСПІШНИЙ ЛІДЕР ТА ЙОГО КОМПЛЕМЕНТАРНА КОМАНДА</i>	
План	159
Основні терміни і поняття.....	159
Резюме	159
Схеми і таблиці.....	163
Запитання для перевірки знань.....	170
Тести	170
Анаграми	171
Кросворд.....	172
Завдання для самостійної роботи	173
Рекомендована література.....	173
<i>Розділ 8. ОСНОВИ РОБОТИ В КОМАНДІ. МЕТОДИКА ТІМБІЛДІНГУ</i>	
План	174
Основні терміни і поняття.....	174
Резюме	174
Схеми і таблиці.....	177
Запитання для перевірки знань.....	189
Тести	190
Анаграми	192
Кросворд.....	193
Завдання для самостійної роботи	194
Рекомендована література.....	194
<i>Розділ 9. ЛІДЕРИ НОВОГО ПОКОЛІННЯ</i>	
План	195
Основні терміни і поняття.....	195
Резюме	195
Схеми і таблиці.....	199
Запитання для перевірки знань.....	205
Тести	206
Анаграми	208
Кросворд.....	209

Завдання для самостійної роботи	209
Рекомендована література	210
<i>Розділ 10. РОЛЬ ЛІДЕРА У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ</i>	
<i>ОРГАНІЗАЦІЇ</i>	
План	211
Основні терміни і поняття	211
Резюме	211
Схеми і таблиці	214
Запитання для перевірки знань	221
Тести	221
Анаграми	223
Кросворд	224
Завдання для самостійної роботи	224
Рекомендована література	225
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	226
ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК	228
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	230
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	236

ПЕРЕДМОВА

Лідерство є чи не найголовнішим елементом успіху розвитку та модернізації бізнесу, адже саме від ефективного лідера залежить успішна та злагоджена робота цілої команди.

Шлях до ефективної моделі управління бізнес-структурою лежить через кардинальне переосмислення ролі, відповідальності та інструментів діяльності безпосередньо керівників-лідерів – тих, хто вноситиме зміни та скеровуватиме інших на досягнення спільної мети. У сьогоденних вітчизняних реаліях успішна робота залежить не стільки від додержання формальних інструкцій та володіння академічними знаннями, скільки від наявності стратегічного бачення у лідерів, гнучкості у сприйнятті речей і пошуку розв'язків складних завдань, відкритості до змін та готовності щоденно навчатися.

Процеси оновлення системи бізнес-управління, зокрема його модернізації ставлять якісно нові вимоги до професійних якостей керівних кадрів, рівня їх підготовки, професіоналізму та компетентності.

Ще одним важливим аспектом розвитку лідерства є підготовка керівників-лідерів, які зможуть впевнено втілювати сміливі, інноваційні ідеї. Мова йде не просто про професійний розвиток керівників, а про створення когорти керівників нового типу, відданих своїй справі і своїй державі, наділених лідерськими якостями, готових проявляти ініціативу, висувати та втілювати в життя найсміливіші задуми, впевнено вести за собою інших нелегким шляхом реформ у державі. Надзвичайно важливим при цьому є усвідомлення керівником-лідером відповідальності за управління людськими ресурсами.

Навчальний посібник призначений для вивчення дисципліни «Лідерство». Посібник орієнтує студентів на досягнення успіху у професійній діяльності шляхом використання власних ресурсів особистості, знань, поведінкової компетентності як найнадійніших чинників лідерства за умов сучасної економіки.

PREFACE

Leadership is perhaps the most important element of success in business development and modernization, because it is the effective leader who determines the successful and coordinated work of the entire team.

The way to an effective business structure model lies in a radical rethinking of the role, responsibilities and tools of the leaders themselves - those who will make changes and guide others to achieve a common goal. In today's domestic realities, successful work depends not so much on following formal instructions and academic knowledge, but on having a strategic vision of leaders, flexibility in perceiving things and finding solutions to complex problems, openness to change and willingness to learn every day.

The processes of updating the business management system, in particular its modernization, place qualitatively new requirements on the professional qualities of managers, their level of training, professionalism and competence.

Another important aspect of leadership development is the training of leadership leaders who will be able to confidently implement bold, innovative ideas. It is not just about the professional development of leaders, but about creating a cohort of new types of leaders, dedicated to their work and their country, endowed with leadership qualities, ready to take the initiative, put forward and implement the boldest ideas, confidently lead others by the difficult path of reforms in the state. It is extremely important for the leader to be aware of the responsibility for human resource management.

The textbook is designed to study the discipline "Leadership". The manual orients students to achieve success in professional activities by using their own resources of personality, knowledge, behavioral competence as the most reliable factors of leadership in today's economy.

Навчальне видання

Олена Миколаївна Гурман

ЛІДЕРСТВО У СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ

Навчальний посібник

Формат 60x840/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 13,95.

Видавець Марченко Т. В.

м. Львів, 79053, Україна, вул. Перфецького, 11А, тел. +38 (050) 370-19-57
e-mail: magnol06@ukr.net
<https://magnolia.lviv.ua>

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції:
серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України.

Надруковано у друкарні видавця Марченко Т. В